

УДК 330.322.003.12

Маслак О.І., д.е.н., професор

Таловер В.А., здобувач

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КРАЇНИ

Статтю присвячено аналізу підходів до розрахунку індексу інвестиційної привабливості України, що включає в себе розроблення критеріїв дослідження інвестиційного клімату, систематизовано існуючі підходи до трактування сутності поняття «інвестиційна привабливість». Проаналізовано інвестиційний клімат української економіки на підставі даних держкомстату та оцінок міжнародних рейтингових компаній. На основі цих даних визначено фактори негативного впливу на рівень інвестиційної привабливості України та запропоновано способи їх подолання.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, інвестиційний клімат, рейтинги інвестиційної привабливості, європейське інноваційне табло, інноваційний розвиток.

Maslak O., Talover V.

COMPLEX ASSESSMENT OF COUNTRY'S INVESTMENT ATTRACTIVENESS

The approaches to calculating the index of investment attractiveness of Ukraine, which includes the development of criteria for research investment climate, have been analyzed in the article, systematized existing approaches to the interpretation of the essence of the concept of «investment attractiveness». The investment climate of the Ukrainian economy on the basis of the State Statistics Committee and assessments by international rating companies has been analyzed. Based on these data the negative impact factor to the level of investment attractiveness of Ukraine the ways to overcome them has been suggested in the article.

Keywords: investment attractiveness, investment climate, investment attractiveness rankings, the European Innovation Scoreboard, innovative development.

Maslak O.I., Talover V.A.

КОМПЛЕКСНАЯ ОЦЕНКА ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ СТРАНЫ

Статья посвящена анализу подходов к расчету индекса инвестиционной привлекательности Украины, который включает в себя разработку критериев формирования инвестиционного климата, систематизированы существующие подходы к трактовке сущности понятия «инвестиционная привлекательность». Проанализировано инвестиционный климат украинской экономики на основании данных Госкомстата и оценок международных рейтинговых компаний. На основе этих данных определены факторы негативного влияния на уровень инвестиционной привлекательности Украины и предложены способы их преодоления.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, инвестиционный климат, рейтинги инвестиционной привлекательности, европейское инновационное табло, инновационное развитие.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Проблеми створення сприятливого інвестиційного клімату завжди знаходились у центрі уваги економістів. Формування сприятливого інвестиційного клімату є одним із стратегічних завдань, що сьогодні стоять перед українською державою, від реалізації якого залежить можливість стабілізації національної економіки та її подальша соціально-економічна динаміка. Для посилення інвестиційного іміджу України на світовому ринку потрібне забезпечення комплексу таких умов, серед яких головними є: забезпечення стабілізації соціально-економічного розвитку та політичної стабілізації, зокрема створення сприятливих умов із високим рівнем захищеності прав іноземних інвесторів. Проблема підвищення інвестиційної привабливості економіки України є надзвичайно актуальною і важливою.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми.

Аспекти зміцнення інвестиційного клімату України перебувають у центрі уваги вчених-економістів, серед яких: І. О. Бланк, А. О. Гура, М. Б. Дацишин, Б. А. Карпінський, Д. Ляпін, В. Косов, О. К. Малютін, М. В. Мельник, В. Михайлів, С. Москвін, І. Олександренко, Я. Шестакова та ін. Так, Шестакова Я. аналізує механізми державного регулювання інвестування в Україні, Косов В. – проблеми підвищення інвестиційної активності в українській економіці, Олександренко І. досліджує особливості іноземного інвестування в Україні, Малютін О. розглядає аспекти поліпшення інвестиційного клімату в Україні.

Однак, в умовах ринкових перетворень, особливої уваги потребує розвиток системи моніторингу та контролю показників комплексної оцінки інвестиційного клімату країни з метою формування об'єктивної оцінки рівня інвестиційної привабливості та виявлення факторів, які негативно впливають на процес інвестування та пошуків шляхів їхнього подолання [3, 4, 6,16].

Цілі статті. Цілями статті є розкриття поняття «інвестиційна привабливість» та визначення сукупності критеріїв оцінки сучасного стану інвестиційного клімату в Україні як базової характеристики інвестиційної привабливості держави, з'ясування можливих напрямків його покращення.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Інвестиційну привабливість доцільно характеризувати як комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись в залежності від: цілей інвесторів; виробничо-технічних особливостей об'єкта інвестування; його економічного розвитку у минулому, на теперішній час, а також очікуваного у майбутньому.

У табл. 1 відображено деякі з підходів різних авторів стосовно інвестиційної привабливості.

Таблиця 1

Визначення поняття «інвестиційна привабливість» (систематизовано автором за [1, 8, 11, 12, 19])

Автор 1	Трактування поняття 2
В. А. Пахомов	це сукупність характеристик, що дозволяє потенційному інвестору оцінити, наскільки той або інший об'єкт інвестицій привабливіший від інших для вкладення наявних коштів. Ступінь інвестиційної привабливості є визначальною умовою активної інвестиційної діяльності, а отже, і ефективного соціально-економічного розвитку регіональної економіки
Г.В. Козаченко, О. М. Антіпов, О. М. Ляшенко та Г. І. Дібніс	сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування національної економіки на макро-, мезо- і мікрорівнях
П.І. Гайдуцький, Ю. В. Каракай, В. Е. Грамотнев, С. М. Суярко, С. В. Трифонов	здатність економіки держави сприймати великі інвестиційні вкладення, забезпечувати їх окупність і трансформацію у зростання виробництва, насичення ринку ліквідною продукцією, розширення впливу інвестора на ринок і поступове повернення вкладеного капіталу
Н. А. Гарнова, А. С. Стомпелева	уособлює інвестиційну привабливість самого регіону (існуюча нормативно-законодавча база, правові аспекти, політична ситуація, ступінь захисту прав інвесторів, рівень оподаткування тощо) та інвестиційну привабливість конкретних об'єктів інвестування
Т. Момот	рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного об'єкта, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників, у тому числі інтегральної оцінки
В. Захожай, М. Кіт	є узагальнюючою характеристикою окремих напрямів і об'єктів з позиції конкретного інвестора
А.О. Шеховцов	комплекс різноманітних факторів, до яких відносить: економіко-географічне розташування, наявність і якість природних ресурсів, рівень розвитку економіки, її стабільність; наявність і якість трудових ресурсів; рівень розвитку інфраструктури, державну економічну політику в сфері залучення інвестицій

Інвестиційна привабливість країни чи регіону визначається факторами як об'єктивного характеру (ті, що визначають їх територіальні особливості), так і суб'єктивного характеру (безпосередньо інвестиційна політика, яка є діями державних і місцевих органів влади з управління розвитком інвестиційного процесу на даній території.

У найбільш загальному вигляді система визначальних чинників містить:

1) Інституціональні: внутрішня і зовнішня політична стабільність, національне законодавство в цілому і політика держави щодо іноземних інвестицій, господарське і фінансове право, міцність державних інститутів, національний менталітет, ступінь державного втручання в економіку, культура.

2) Економічні: загальна характеристика економіки, ємність фондового ринку, характеристика банківської сфери, стабільність національної валюти, ринкова та інвестиційна інфраструктура, інформаційна відкритість і традиційність, податки і тарифи, вартість робочої сили, доступ до факторів виробництва.

3) Соціально-психологічні: соціальний рівень розвитку суспільства, рівень кваліфікаційної підготовки робочої сили, доступ до факторів виробництва.

4) Інфраструктурний фактор передбачає оцінку вигідності географічного розміщення країни, наявність та розгалуженість системи транспортних комунікацій, ринкової (ринкових інститутів), соціальної (галузей відтворення трудових ресурсів) та інституційної (органів регулювання) інфраструктури. Інвестор також зацікавлений у вже готовому підґрунті для здійснення своїх економічних рішень, тому розвиненість інфраструктури країни-реципієнта завжди повинна бути ретельно досліджена [13, 14].

Міжнародна практика вибору держави-реципієнта крім оцінки загального інвестиційного клімату базується також на урахуванні специфічних особливостей самого проекту, ступені розвитку даної держави. Так, при реалізації міжнародних проектів, пов'язаних із виконанням масштабних будівельних робіт, здійснюваних при сприянні Всесвітнього банку, чинники, що впливають на прийняття рішень, систематизуються по категоріях країн: що розвиваються, середнього рівня розвитку, розвинуті.

Фактори, що враховуються при оцінці інвестиційної привабливості багаточисельні, різноманітні та важко піддаються точному обліку. Окремі агентства укрупнено поділяють останні на дві підсистеми: інвестиційний потенціал, як сукупність наявних у регіоні факторів виробництва та сфер прикладання капіталу, та інвестиційний ризик, що закономірно впливає з першої підсистеми.

Інвестиційна привабливість характеризується інвестиційним кліматом, який можна визначити як такий стан інвестиційного середовища, що характеризується та оцінюється через темпи зростання валового внутрішнього продукту, існуючий рівень податків і пільг, відсоткових ставок, інфляції, тарифів і цін, валютних курсів, цін на корпоративні та державні цінні папери, а також правового забезпечення інвестиційної діяльності.

Б. А. Карпінський [10] визначає інвестиційний клімат як комплекс політичних, соціальних, інноваційних, інфраструктурних елементів, які наявні на певній території та дають у своєму сумарному прояві синергетичний ефект. А. Б. Гончаров [2] під інвестиційним кліматом розуміє сукупність політичних, правових, економічних і соціальних умов, що забезпечують і сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та зарубіжних інвесторів та наголошує, що інвестиційний клімат формується під впливом економічних, політичних, технічних та соціальних чинників, найвагомішу роль серед яких відіграють економічні параметри приймаючої країни.

Рейтинги інвестиційної привабливості виступають відносною оцінкою того, наскільки переконливі гарантії влади та держави в цілому щодо виконання взятих на

себе зобов'язань, у тому числі по поверненню залучених прямих іноземних інвестицій [5]. Вони розраховуються щорічно, проте можуть переглядатися під дією різних чинників. Фактори, що враховуються при оцінці інвестиційної привабливості багаточисельні, різноманітні та важко піддаються точному обліку. Окремі агентства укрупнено поділяють останні на дві підсистеми: інвестиційний потенціал, як сукупність наявних у регіоні факторів виробництва та сфер прикладання капіталу, та інвестиційний ризик, що закономірно впливає з першої підсистеми. Доцільно визначити укрупнену класифікацію основних факторів інвестиційної привабливості:

1. Макроекономічні (обсяг ВВП (абсолютне значення та на душу населення) і його структура, облікова ставка, рівень інфляції, рівень безробіття та зайнятості, ступінь слідування принципам ринкової економіки, валютний курс, стан державного бюджету, державні витрати, стан платіжного балансу, розмір внутрішнього та зовнішнього боргів країни, розмір золотовалютних резервів, темп економічного зростання, рівень споживання, збереження та інвестування у країні, структура власності, частка прямих іноземних інвестицій у загальному обсязі інвестицій тощо (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка макроекономічних показників 2007–2015 рр. (складено за даними [18])

Показник	Номинальний ВВП (в млрд грн)	Номинальний ВВП (в грн) на душу населення	Валовий зовнішній борг України, млрд дол. США	Розмір ЗВР, млрд дол. США	Рівень безробіття, %	Капітальні інвестиції, млрд грн.
2007	721	15496,5	79,955	22,36	6,9	222,7
2008	948	20494,9	101,659	31,79	6,9	272,1
2009	913	19832,3	103,396	34,57	9,6	192,9
2010	1083	23600,4	117,343	26,5	8,8	189,1
2011	1302	28813,9	126,236	34,58	8,6	259,9
2012	1409	30912,5	135,065	31,8	8,1	263,7
2013	1452	31988,7	142,079	24,546	7,7	247,9
2014	1566,7	35834,0	126,308	20,415	9,7	204,1
2015	1979458	46210,2	126,976	7,533	9,5	98,7

2. Фактори стану та розвитку фінансового ринку (капіталізація фондового ринку, склад інструментів, що використовуються на фондовій біржі, доступність короткострокових та довгострокових позик, умови банківського кредитування, стан валютного ринку).

Головною метою Комплексної програми розвитку фінансового ринку України на 2015–2020 роки (далі – Програма) є забезпечення сталого розвитку фінансового ринку, у тому числі шляхом досягнення рівня та вимог Європейського Союзу за розвитком фінансового ринку. Це надасть можливість Україні у подальшому, ставши повноцінним членом Європейського Союзу, повністю інтегруватися до його фінансового ринку та отримати статус «внутрішнього ринку».

Досягнення мети Програми забезпечуватиметься шляхом реалізації низки взаємопов'язаних заходів, спрямованих на комплексне реформування фінансового ринку. При формуванні переліку заходів було взято за основу такі базові принципи:

- лібералізація фінансового ринку та стимулювання рівної конкуренції;
- подолання наслідків кризи, консолідація ринків та їх інфраструктури;
- незалежні та ефективні регулятори, нагляд на основі оцінки ризиків;
- підвищення прозорості та стандартів розкриття інформації як регуляторами, так і учасниками ринку;
- ефективних захист прав кредиторів, споживачів та інвесторів фінансового

ринку.

У 2014–2015 рр. економічна активність скоротилася. Як наслідок знецінення національної грошової одиниці та зростання адміністративних цін інфляція споживчих цін у 2014 році прискорилася. Так, на кінець 2014 року інфляція досягла 25 % річних, з огляду на те, що гривня втратила майже половину своєї вартості відносно долара США. Такі тенденції призвели до погіршення якості кредитного портфеля, що спричинило необхідність створення значних резервів.

3. Політичні (ступінь демократії, стабільність політичної ситуації у країні, рівень корупції, збереження правопорядку).

4. Правові (інвестиційне законодавство та його реалізація, визначеність прав власності та її недоторканність, схожість стандартів ведення та нормативного регулювання бізнесу, відповідність до міжнародних стандартів, податкове та митне законодавство, наявність податкових пільг та інших переваг для іноземних інвесторів.

5. Інноваційні (використання інноваційних та ресурсозберігаючих технологій, патентна активність, частка відвантаженої інноваційної продукції у загальному обсязі, розвиток науки, інформаційних технологій, дослідницький потенціал, розмір державних витрат на дослідження та розробки, індекс розвитку людського потенціалу).

Аналіз даних експертних оцінок свідчить, що вітчизняна наука зберегла здатність за певних умов виконувати дослідження і отримувати результати світового рівня з наступних напрямів:

- розробка новітніх розділів математики (зокрема в теорії функцій, функціональному аналізі) та теоретичної фізики;
- дослідження наноструктур і розробка нанотехнологій;
- біотехнологія рослин та біофізика; біодеградація;
- кріобіологія та кріомедицина; нейронаука, зокрема нейрофізіологія;
- інформатика;
- мікро- та оптоелектроніка;
- аерокосмічні технології, а також у низці інших напрямів фізики, хімії, біології.

Фундаментальне значення має структура економіки. В українській економіці домінують низькотехнологічні галузі виробництва, які природно відносяться до малонаукоємних галузей: добувна і паливна – 0,8–1 %; харчова, легка промисловість, агропромисловість – 1,2 %. У цілому в Україні домінує відтворення виробництва 3-го технологічного укладу (гірнична металургія, залізничний транспорт, багатотоннажна неорганічна хімія та ін.). Відповідно майже 95 % вітчизняної продукції належить до виробництв 3-го та 4-го технологічних укладів. Зростання ВВП за рахунок введення нових технологій в Україні оцінюється всього у 0,7–1 %.

Найбільш інформативну оцінку стану інноваційного розвитку України в розрізі ключових факторів, що його визначають, отримано на основі використання індикаторів Європейського інноваційного табло, які включають п'ять груп індикаторів: «рушійні сили інновацій», «створення нових знань», «інновації та підприємництво», «індикатори застосування інновацій», «інтелектуальна власність». Для об'єктивної оцінки стану інноваційного розвитку України важливе значення має визначення її відносної позиції в рамках країн ЄС за допомогою Європейського інноваційного індексу, Європейського інноваційного табло (ЄІТ).

За ЄІТ Україна знаходиться в останній за рівнем інновативності четвертій групі – «країни, що рухаються навздогін» зі значенням індексу 0,23.

Великою популярністю сьогодні користуються результати аналізу інвестиційної привабливості країн, представлені відомими інвестиційними, посередницькими та консалтинговими компаніями і рейтинговими агентствами, а також великими корпораціями, біржами і фінансовими групами та бізнес-журналами, що представляють

їхні інтереси. До найвідоміших належать оцінки інвестиційної привабливості окремих країн від World Bank, Institutional Investor, Euromoney, Business Environment Risk Index (BERI), Moody's Investor Service, методики Тейна-Уотерса, Котлера-Хейзлера, журналів «The Economist», «Fortune», «Euromoney» та ін. Існує декілька найбільш відомих міжнародних рейтингів, які відображають економічні позиції України порівняно з іншими країнами: Doing Business, Global Competitiveness, Index of Economic Freedom, Legatum Prosperity Index. Рейтинги є дуже важливим чинником формування іміджу України у світі, а також важливими індикаторами для наших міжнародних партнерів та стратегічних інвесторів. У рейтингу процвітання є значне погіршення економічного стану, але є також деяке покращення особистих свобод (рис. 1).

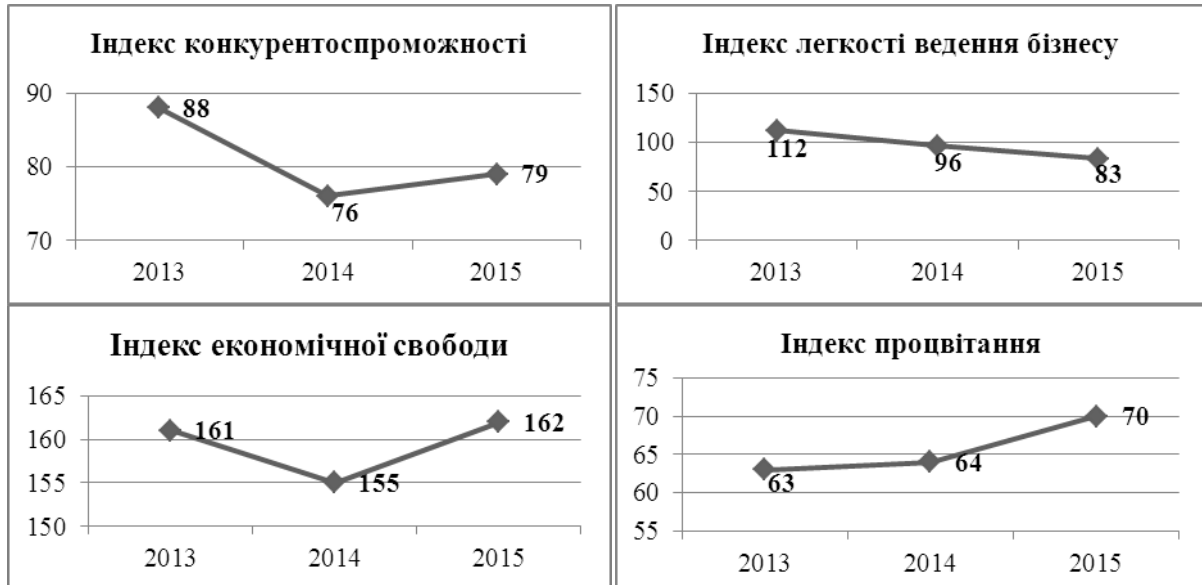

Рис. 1. Динаміка позицій України у найбільш відомих міжнародних рейтингах

Низькими залишаються позиції в отриманні дозволу на будівництво та доступу до електроенергії, а також вирішенні проблеми банкрутства. Відносно непогані позиції Україна посідає в напрямках відкриття бізнесу, отримання кредитів, свободи міжнародної торгівлі, а також у фіскальному, монетарному та бізнес підіндексах економічної свободи, освіти та соціального капіталу. Через дерегуляцію Україна принципово покращила позиції в напрямку відкриття бізнесу. На жаль, за деякими винятками, Україна не змогла значно покращити свої позиції в економічних рейтингах. У той же час варто зазначити – Україна має значний потенціал для розвитку через зрілість, силу громади та добру освіту.

Європейська Бізнес Асоціація провела заключне у 2015-му році опитування серед керівників членських компаній і запитала їх про враження від ведення бізнесу в Україні за підсумками 4го кварталу року. Податковий тиск, корупція та відсутність динаміки у впровадженні реформ – усі ці фактори незмінно впродовж 2015 року займають перші сходинки у рейтингу основних бар'єрів для бізнес-спільноти. Протягом року спостерігалася відносно стабільна картина і майже жодних коливань, адже позначка Індексу так і не перевищила середнє значення і весь рік залишалася у негативній площині (1-й квартал – 2,51; 2-й – 2,66; 3-й – 2,56).

Тож, у 4-му кварталі показник дорівнює – 2,57 бали з 5 можливих. 3 бали – це нейтральний рівень, а все, що нижче являє собою негативне значення (рис. 2).

Рис. 2 Динаміка індексу інвестиційної привабливості України [9]

Дослідження демонструє, що переважна більшість – 80 % бізнесменів – незадоволені поточним станом інвестиційного клімату в Україні. У співвідношенні до попередньо одержаного результату Індекс інвестиційної привабливості лишився незмінним – різниця мізерна і становить 0,01 балів. Бізнес-спільнота досить категорично висловила свою думку стосовно позитивних змін: 62 % респондентів відповіли, що взагалі не відчувають жодного позитиву за останні три місяці. 37 % топ-менеджерів вважають, що інвестиційний клімат залишається незмінним і перебуває в негативному значенні протягом усіх попередніх періодів. 8 % опитуваних зазначили серед позитивів – відносну валютну стабільність. І ще 8 % відмітили поліпшення на макрорівні. 49 % опитаних не очікують позитивних змін у найближчій перспективі і переконані, що бізнес-клімат залишиться приблизно на тому ж рівні.

Найбільш вдалою з точки зору забезпечення комплексного підходу до оцінювання інвестиційної привабливості (враховуючи сукупність критеріїв такого оцінювання) є методика Європейської бізнес-асоціації (ЄБА) [3]. Ця методика (ЄБА) зводиться до встановлення індексу інвестиційної привабливості – інтегрального показника, який ґрунтується на характеристиці інвестиційного клімату як сукупності політичних, економічних, законодавчих, регуляторних та інших чинників, що в кінцевому рахунку визначають ступінь ризику капіталовкладень та можливість їх ефективного використання.

Інвестиційний клімат відіграє визначальну роль у прийнятті рішень іноземними інвесторами. Відкритість економіки і створення рівних умов у конкуренції з вітчизняними інвесторами стимулює приплив іноземного капіталу.

Існуючі в Україні перешкоди реалізації пріоритетів формування інвестиційного клімату мають системний характер і охоплюють правову, економічну, науково-технологічну та фінансову складові. Попри наявність важливих передумов, зокрема макроекономічної стабільності, значного прориву у лібералізації підприємницької діяльності, лібералізації зовнішньої торгівлі, міжнародного руху капіталу та оздоровленні фінансового сектору, в Україні зберігаються такі системні загрози для інвесторів як: політична нестабільність, нестабільне й непередбачуване правове поле, вади системи державного правочинства (зокрема, у сферах захисту прав власників та загрозливого поширення «рейдерства», дисципліни виконання законодавчих актів) [17].

Усвідомлюючи важливість поліпшення інвестиційного клімату в Україні, головним завданням на короткострокову перспективу є підготовка необхідної правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення

інвестиційного клімату й формування основи збереження та нарощування конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Для цього необхідно здійснити низку першочергових заходів з послідовної деполітизації економіки, формування єдиних стратегічних цілей та послідовності економічних реформ, незмінних за приходу до влади будь-яких політичних команд, забезпечення незмінності та гарантованості захисту ринкових прав і свобод інвестора. Зокрема:

1. Підготувати план дій щодо забезпечення сприятливого інвестиційного клімату у межах проголошених пріоритетів соціально-економічного розвитку, залучити до його розробки та обговорення широке коло експертів, науковців, представників органів державної влади та бізнесу.

2. Розробити регіональні плани підвищення інвестиційної привабливості областей з урахуванням особливостей їх поточних рейтингів інвестиційної привабливості, забезпечити державний моніторинг їх виконання як одного з критеріїв успішності діяльності місцевих державних адміністрацій.

3. Поширити реалізацію обласними державними адміністраціями навчальних програм серед бізнесменів з підготовки інвестиційних пропозицій, складання інвестиційних бізнес-планів, юридичного супроводу інвестиційних проектів, управління інвестиційними проектами. Передбачити механізми надання державою послуг щодо підвищення кваліфікації та атестації фахівців у сфері інвестиційної діяльності.

4. Суттєво розширити спектр заходів конкурентної політики, зокрема – щодо запобігання антиконкурентним діям національних та іноземних інвесторів на українському ринку, удосконалити методики та критерії виявлення проявів недобросовісної конкуренції з урахуванням реалій сучасної української економіки.

5. Поширити практику укладання прозорих угод між інвесторами та владою щодо взаємних зобов'язань у сфері конкурентної поведінки бізнесу та конкурентної політики держави на певних ринках на визначений середньо- і довгостроковий період часу.

6. Сформувати на основі спільної розробки Міністерства фінансів, Міністерства економіки, Міністерства транспорту і зв'язку, Міністерства промислової політики, Міністерства палива та енергетики, а також галузевих об'єднань підприємців довгострокову програму державного та змішаного інвестування в розвиток телекомунікаційної, транспортної та енергетичної інфраструктури [6, 7, 9].

Висновки. В умовах ринкової економіки організація інвестиційної діяльності окремої країни потребує регулювання інвестиційного процесу як на макроекономічному, так і на мікроекономічному рівнях. Висока інвестиційна привабливість сприяє вирішенню соціальних проблем, забезпечує високий рівень зайнятості населення, дає можливість оновлювати виробництво, модернізувати й нарощувати основні фонди підприємств, упроваджувати новітні технології тощо. Інвестиційний клімат безпосередньо впливає на основні показники соціально-економічного розвитку країни. Нині стабілізація інвестиційного клімату є найважливішим завданням для України.

Прилив іноземних інвестицій забезпечить в майбутньому повноцінне функціонування господарюючих суб'єктів, підвищить конкурентоспроможність національного виробництва та забезпечить збалансованість економічного розвитку. Саме через прилив інвестицій і визначають процес економічного зростання держави в цілому, тому сталий економічний розвиток суспільства значною мірою залежить від обсягу інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Андреева Т. Є. Основні складові інвестиційної привабливості / Т. Є. Андреева, Н. В. Опікунова, О. О. Ненахова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. – № 33. – С. 247–251.
2. Гончаров А. Б. Інвестування: навчальний посібник / А. Б. Гончаров. – Харків: Видавничий Дім «ІНЖЕК», 2004. –

420 с.

3. Європейська Бізнес-Асоціація: Індекс інвестиційної привабливості України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.eba.com.ua/ua/news>.
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» № 1560–XII від 18.09.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
5. Іванова Н. Ю. Оцінка інвестиційної привабливості регіону: порівняльний аналіз сучасних методик / Н. Ю. Іванова, А. І. Данилів // Наукові записки. – Том 56. Економічні науки. Національний університет «Києво-Могилянська академія». – 2006. – С.16–22.
6. Іваноньків О. О. Політика держави щодо інвестиційної діяльності в Україні та перспективи прямого іноземного інвестування / О. О. Іваноньків // Економіка та управління національним господарством. – 2007. – № 11. – С. 12–17.
7. Інвестиційний клімат в Україні / [П. Гайдучкий, Ю. Каракай, В. Грамотнев, С. Суярко, С. Трифонов]. – К. : Нора-друк, 2002. – 246 с.
8. Інвестиційний клімат України: проблеми формування та заходи поліпшення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : old.niss.gov.ua/monitor/march/12.htm
9. Індекс інвестиційної привабливості України у 4–му кварталі 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.eba.com.ua/uk/information-support/eba-news/important/item/33277-2015-12-28-1013/33277-2015-12-28-1013>
10. Карпінський Б. А. Інвестиційний клімат України / Б. А. Карпінський // Фінанси України. – 2001. – № 7 – С. 139–148.
11. Козаченко Г. В. Управління інвестиціями на підприємстві / Г. В. Козаченко, О. М. Антіпов, О. М. Ляшенко, Г. І. Дібініс. – К. : Лібра, 2004. – 368 с.
12. Кремень О. І. Особливості оцінювання інвестиційної привабливості регіону / О. І. Кремень, В. І. Куберка // Прикладна статистика: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – 2010. – Вип. 7. – С. 212–224.
13. Кубах Т. Б. Інвестиційний клімат держави: теоретичний та практичний аспект / Т. Б. Кубах // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2604>
14. Малютін О. К. Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні / О. К. Малютін // Фінанси України. – 2008. – № 11. – С. 27–34.
15. Мельник Т. М. Поняття, необхідність та методичні підходи до визначення інвестиційної привабливості підприємств / Т. М. Мельник, А. М. Шаматріна // Вісник Української академії банківської справи. – 2003. – № 1. – С. 72–77.
16. Олександренко І. В. Особливості іноземного інвестування в Україні / І. В. Олександренко // Держава та регіони. – 2008. – № 5. – С. 43–47.
17. Стан іноземного інвестування / Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
18. Статистичний бюлетень за 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ukrstat.org/uk/druk/.../kat.../publ1_u.htm.
19. Тарабукіна О. М. Інвестиційна привабливість території як мотивуючий фактор інвестиційної діяльності / О. М. Тарабукіна // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 12/2010. – С. 8–11.